

MİMARLIK VE İÇ MEKAN DERGİSİ
ARCHITECTURE AND INTERIORS

Natura

KASIM-ARALIK / NOVEMBER-DECEMBER 2010 SAYI / ISSUE 11 / 10 TL

ARATA ISOZAKI: CAFA SANAT MÜZESİ
CAFA ART MUSEUM
SOUTO DE MOURA: MATHOSINHOS EVİ
MATHOSINHOŞ HOUSE
3LHD: HIRVATİSTAN'DA YENİ MİMARLIK
THE NEW ARCHITECTURE OF CROATIA
NABIL GHOLAM: F HOUSE

Nabil Gholam'dan doğal taş harikası: F House

A MASTERPIECE OF STONE
ARCHITECTURE BY
NABIL GHOLAM ARCHITECTS

LÜBNAN'DA YEDİ YILDIR UYGULADIKLARI TASARIM PRATİKLERİNİN
ARDINDAN, "EGOSUZ" BİR İFADEYE SAHİP OLMAYA ÇALIŞAN
NABIL GHOLAM MİMARLIK, F HOUSE'DA, YEREL LÜBNAN KUMTAŞI
KULLANIMIYLA "MODERN AKDENİZ EVİ" Nİ YENİDEN YORUMLUYOR.

THE ARCHITECTURE OF THE MODERN MEDITERRANEAN HOUSE IS GIVEN A FRESH
REINTERPRETATION BY NABIL GHOLAM USING THE TRADITIONS OF LOCAL LEBANESE
SANDSTONE.

F HOUSE RAMLEH
ADI VERİLEN
LÜBNAN'A ÖZGÜ
KUMTAŞI İLE KAPLI

F HOUSE IS CLAD
IN A LEBANESE
SANDSTONE
CALLED RAMLEH.

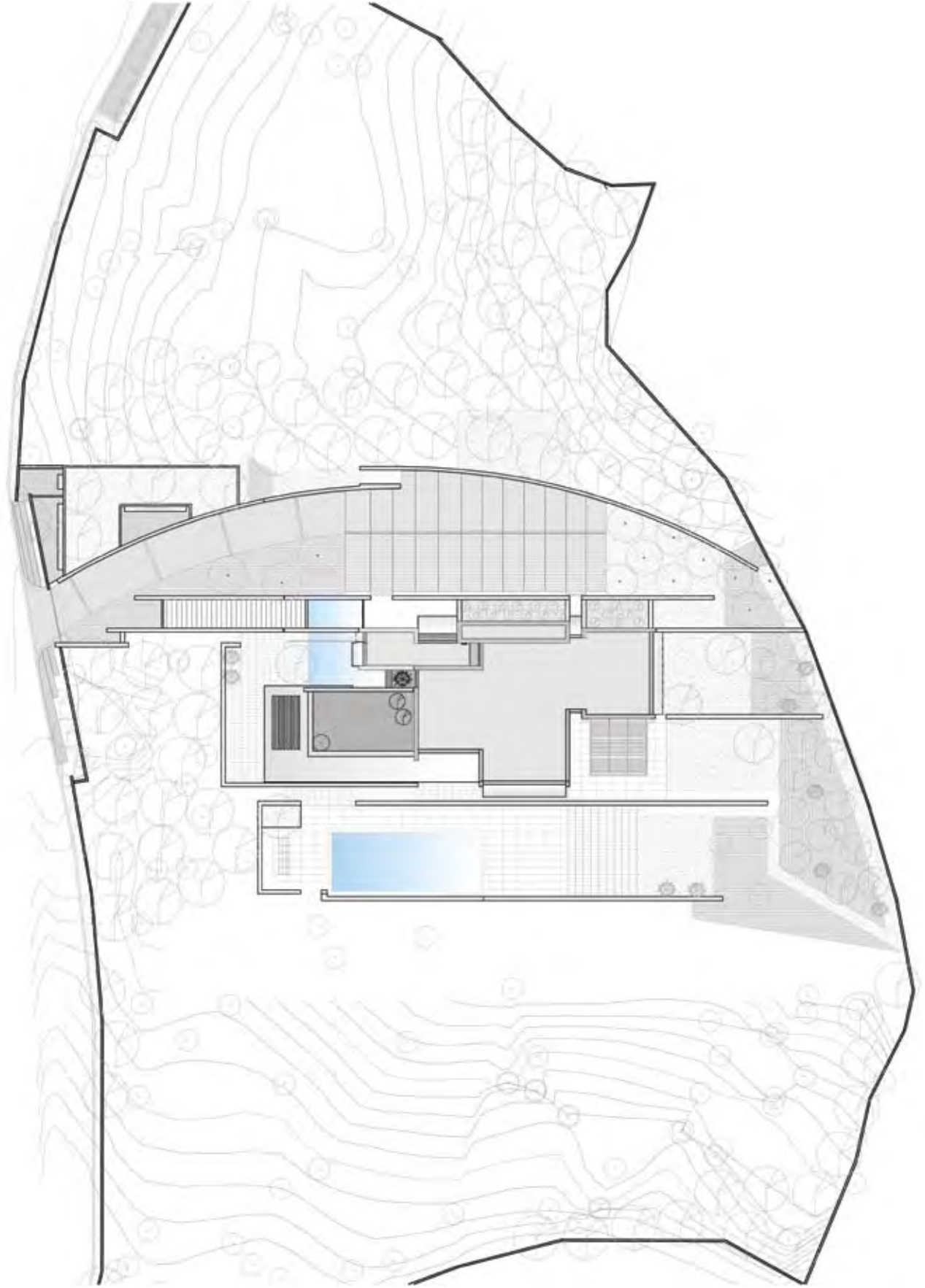

Beyrutlu mimarlık firması Nabil Gholam Mimarlık, 21. yüzyılda mimarlık pratiklerinde oldukça yaygın olduğunu söyleyebileceğimiz modern-geleneksel yerel-evrensel ilişkileri içindeki git-gellerle tasarım yapan bir mimarlık ofisi görüntüsü çiziyor. F-House projesinde müşterinin talepleri tasarımı başka noktalarda katmanlandırırsa da yerel malzemelerin mekan anlayışıyla ilişkisi yine benzer bağlamlarda karşımıza çıkıyor. Ofisin mimarlık pratiğini gerçekleştirdiği bölge, hem coğrafi, hem politik hem de sosyal anlamda karşıtlıklar içerdiğinden ortaya çıkan tasarımlar da kaçınılmaz olarak karşıt öğeler barındırmakla birlikte aynı zamanda onların birbiri üstüne eklenerek bir bütün içinde uyumlu olarak algılanmasına yol açıyor.

Nabil Gholam Mimarlık tarafından 2000 yılında tasarlanan ve yapımı 2004 yılı Temmuz ayında biten F House, Lübnan'da Dahr El Sawan bölgesinde konumlanıyor. Proje 1200 m²'lik bir alan ve ayrıca bir bodrum katından oluşuyor.

Nabil Gholam Mimarlık için bu projenin, tasarım anlamında oldukça güçlü ve kendine özgü bir hikayesi var: Proje müşterisi, 2 çocuklu, yüksek gelirli genç bir çift. Müşteriler Lübnan'da içinde yaşamak ve misafir ağırlamak amacıyla yeni bir aile konutu yaptırmak istiyorlar. Genel program aile ve misafirler için 5 süit-oda, geniş iç ve dış yaşama mekanları, yemek alanları ve çiftin sosyal hayatlarını tatmin edecek şekilde tasarlanmış rekreasyon alanlarından oluşuyor. Bu programa olağan konforlar da dahil oluyor. Proje talimatı oldukça açık: Amaç –organik ve monolitik olmayan– modern bir Akdeniz Evi ortaya koymakken, müşteriler stile dair iki çok zor beklentiye konuya ekliyorlar. Erkeğin ailesi 1960'lardan beri Lübnan, Avrupa ve Amerika'da modern mimarlık içinde yaşıyor (Mallet-Stevens ve Niemeyer evleri dahil), o da bu yüzden bu mimarlığın temizliğini ve saflığını tercih ediyor. Eşinin ise otel ve turizm endüstrisine dayanan bir geçmişi var, bu da ona yerli oryantal mimarlıkta bulunan süsler ve tüylerle bezeli lüksü tercih eden romantik bir tasavvur kazandırmış. Müşteri–mimar ilişkisini riske sokan,

A high profile young couple with 2 children, the clients organized a competition for a new family residence to live and entertain in as their home in Lebanon. The aim was to have a modern Mediterranean house that was "not organic, not monolithic". The couple brought two very different stylistic expectations to the architects. He grew up in a family that had been living in modern architecture (including houses by Mallet-Stevens and Niemeyer) since the 1960s, in Lebanon, Europe and the USA, and had a preference for its clean lines and austerity. She came from a background in the hotel and tourism industry, and had a more romantic vision of ornate and plush luxury she recognized in vernacular oriental architectures. The clients requested that their house, despite the size of the program, should have a sense of discretion, and not act as a

EV, ÇEVREYLE UYUMLU BİR DUVAR VE TERASA OTURTULMUŞ.

THE HOUSE IS SET ON TOP OF TERRACES AND WALL CONFORMING TO THE LANDSCAPE.

YONTMA KUMTAŞI
DUVARLAR PEYZAJI
YATAY OLARAK
KESİYOR.

ASHLAR
SANDSTONE
WALLS ACT LIKE
HORIZONTAL
INCISIONS IN THE
LANDSCAPE.

birbirine zıtmış gibi duran bu iki ayrı görüşe ek olarak müşteriler programın genişliğine rağmen evlerinin fazla bir sosyal statü simgesi olmasını değil, sağduyulu bir tasarım anlayışını yansıtmalarını istiyorlar.

Proje, 11.000 m²'lik kozalak kaplı bir tepede; denizden 1.200 m yükseklikte ve Lübnan Dağı üzerinde konumlanıyor ve her yönden şahane bir manzaraya açılıyor. Proje alanı, Akdeniz ikliminin en iyi taraflarını barındırıyor: Göreceli olarak sıcak ve kuru, kışın kar yağdığında bile kolayca erişilebilir; yazın ise serin ve rüzgarlı... Arazinin güçlü eğimi tasarımda çeşitli zorluklara yol açıyor: Konutu tepe ile ahenk içinde konumlandırmak, yükselen deniz rüzgarına karşı korunaklılık, manzarayı koruyup aynı zamanda dış görünüşü değiştirebilir kılmak, ve tüm bu tasarım olgularını çevresiyle bütünleşen bir mimarlık anlayışı içinde bir arada sunabilmek.

Tüm bu şartlar tasarım ekibini, firma tarihindeki dönüm noktalarından birine getiriyor. Lübnan'da yedi yıldır uyguladıkları tasarım pratiklerinin ardından, yaşça ama bilinçli olarak kendi deneyimleriyle "egosuz" bir ifadeye sahip olmaya çalışacak iddialı bir mimarlık anlayışı oluşturan Nabil Gholam Mimarlık, bu projenin çeşitli zorluklarını (alan, program, talimatlar ve müşterilerin çelişen beklentileri), felsefelerinin geçerliliğini göstermek için kusursuz bir fırsat olarak görüyorlar. Mimarlık anlayışlarının bütünlüğünden ödün vermeden kullanıcıyı tatmin etme arzusu ile yola çıkarak "özcülük", ya da talimatların her kalemını soyutlayıp onlara son mimari formunu vermeden önce, en şiirsel ve temel niteliklerini ortaya çıkarmak olarak tariflenebilecek bir pozisyonda kendilerini konumlandırıyorlar. Bu bağlamda "Modern Akdeniz Evi"ni yeniden yorumlayarak aşağıdaki temel niteliklerle birleştirmeye çalışıyorlar:

- + Alana saygılı ve yerli malzemenin kullanımını ön plana alan ekolojik bir bakış
- + Mekansal deneyimlerin ve görüş çerçevelerinin zengin koleksiyonunu maskeleyen basit, okunaklı kütle dil
- + Kamusal (sosyal) ve özel (ailesel) alanların incelikli tarifi ile birlikte iç (mimari) ve dış (peyzaj) alanlarının güçlü ve kusursuz entegrasyonu.

Bu bağlamlar ile birlikte konsept ve tasarım anlayışı ortaya çıkıyor ve proje şu şekilde gelişiyor:

Geniş kavisli sabitleyici duvar tepe doruğunu tutarken, bir dizi düşey, yerli kumtaşı ile yapılmış duvarın alanda konumlanmasına olanak veriyor. Alanın kademelendirilmesi; bakışı ve görüş çerçevelerini gökyüzüne, yemyeşil çam ormanına, karla kaplı dağlara ve Akdeniz'in sonsuz ufuk çizgisine yönlendiriyor. Tepenin en yüksek noktasından zamansız bir yapının arkeolojik izleri yerel iklimin içine gömülmüş şekilde okunabiliyor.

Çapraz kesim traverten levhaların yatay düzlemleri, soğuğu yansıtan su birikintileri ve destekli gölgelikler duvarları eğim ile diyaloga geçirip evin yaşama mekanlarını üretiyorlar. Özenli yönlendirme ve güneş gölgelendirmesi, beşinci cephe olarak tasarlanmış üzeri ekili çatılar, sürekli yeşillik ve oranlara gösterilen dikkat, evin tepenin içine gömülmesini sağlıyor ve ekolojisine saygı gösteriyor; ağaçlar dikkatle korunuyor ve yalnızca yerli türler ekleniyor. Yine de malzeme seçim ve ifadeleri duvarların insan elinden çıkmış olduğunu ortaya koyuyor: Yatay birleşimlerin rasyonel katmanla-

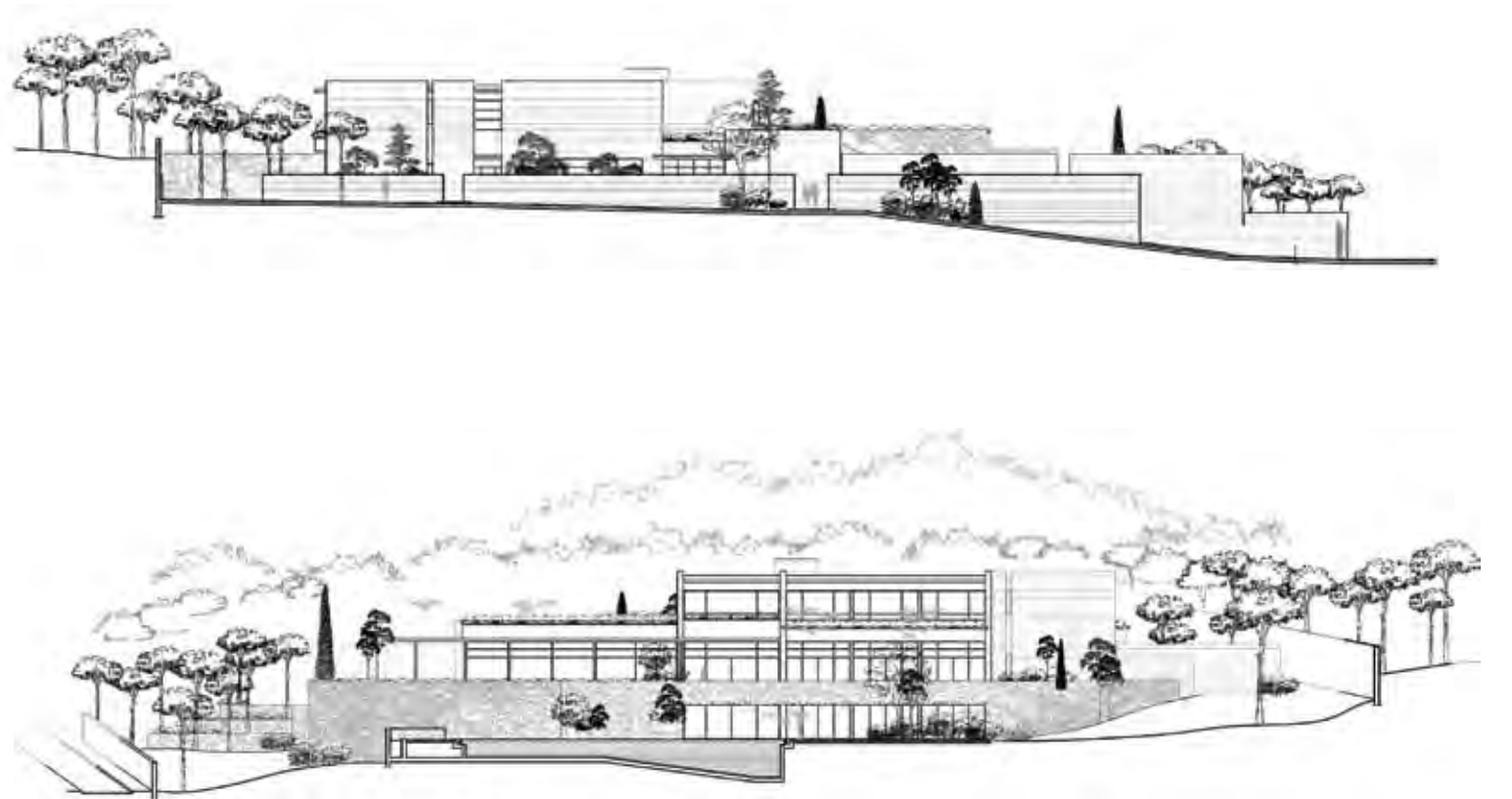
social statement of wealth. The general program consisted of 5 en-suite bedrooms for family and guests, generous indoors and outdoors living, dining, and recreation areas to complement the couple's social lifestyle, plus the usual amenities.

The commission came at a very particular point in the history of the Nabil Gholam Architects in the 1990s. After seven years of operation in Lebanon, the practice was gradually and consciously adopting a more assertive architecture that nevertheless strives for more anonymous expression. The multiple challenges of this project (the site, the program, the brief and the clients' clashing expectations) provided an opportunity to show the validity of this philosophy. The architectural strategy of Nabil Gholam was to reinterpret the "Modern Mediterranean" house as a dwelling with 3 essential qualities: an ecological outlook respecting the site and a use of local materials throughout; a simple, legible massing language that belies a rich collection of spatial experiences and framed views; an a powerful and seamless integration between the inner (architectural) and outer (landscape) realms, with a subtle delineation of public (social) and private (familial) realms.

The site of 11,000m² sits on a sumptuous pine-covered hilltop, 1200m above sea-level on Mount Lebanon, commanding extraordinary vistas in all directions. The location has excellent year round Mediterranean climate:

F HOUSE
TASARIMINA
AKDENİZ RENKLERİ
HAKIM.

THE COLORS
OF THE
MEDITERRANEAN
COME TOGETHER
IN THE F HOUSE
DESIGN.

nışı ana kumtaşı duvarların karo karo döşenmiş konstrüksiyonu üzerine biniyor ve böylece görüntüde yatay kesikler açılıyor.

Yukarıda söz edildiği gibi, yapının ana kaplama malzemesi kumtaşı. Kumtaşı özellikle yerel olduğu için tercih ediliyor, malzemeye Akdeniz'de oldukça fazla rastlanıyor, bölgenin spesifik yerlerinden çıkıyor. Malzeme yatay olarak diziliyor, özellikle duvarlarda giriş başlangıcına kadar rahatça kullanılabilir. Kumtaşı duvarlar çevre düzenleme bağlamında bütünün içindeki yatay kesikler görüntüsünü veriyorlar, bu da tasarımın dinamik noktalarından biri olarak karşımıza çıkıyor.

Yapının terası ise kireçtaşı ile kaplanıyor. Bu malzeme de oraya özgü olduğu için tercih sebebi haline geliyor. Doğada kat kat bulunduğu için uygulama kolaylığı da sağladığından bölgede sıkça tercih edilen bir malzeme olarak karşımıza çıkıyor.

Evin dünyaya sunduğu iki etkili yüzü var. Birincisinde ziyaretçiye, raslantısal düşey yırtıklarla arkadan gözetleme yapan ağaçların taş duvarlarla buluştuğunda, arkadaki özel dünyayı gizlice ima eden sessiz başarısı sergileniyor. Bu saklambaç oynayan bir cephe, zeki bir gizlilik hissi yaratıyor. Sakin bir zenginliği ifade eder ve aile için güvenli bir bölge yaratırken, müşterilerin istediği sağduyu duygusunu çoğaltıyor. Filtrelerin bu ilk katmanlarından geçerken, derin olmayan reflektif havuzlarla yansıtılmış ve gökyüzüne açılan, ancak etraftaki yükseltilerden korunmuş sessiz mekanları deneyimlemek mümkün.

İkinci yüz daha özel olmakla birlikte, ev ve doğa arasındaki birliği sağlamak adına tamamen şeffaf: Yatak odaları üst katın manzarasına açılıyor; spor salonu, havuz evi, servis ve oyun alanları, yarı-kapalı bodrumun avluları etrafına gelecek şekilde düzenlenmiş. Tüm alanlar vadiden yükselen deniz rüzgarını yakalayacak şekilde çapraz havalandırılıyor. Buradan çam ormanı görülüyor, ardındaki vadinin örtüsü kalkıyor, genişliyor ve sonunda büyük deniz manzarası ortaya çıkıyor.

Işık ve hava özgürce mekanlar arasında dolaşabiliyorlar. Zemin katında yer alan geçit ise adeta kamusal alandan özel alana geçen törensel bir süreç. Sonuçta ortaya çıkan mimarlık, mimar ile müşterinin kurduğu özel diyalog ve karşılıklı oluşan güven hissi ile bu başarılı sonuca kavuşuyor. Mimarların orijinal bütçeyi aşmaması ve müşterilerin tasarım anlayışlarına saygı duyarak onları da tasarım sürecine dahil etmesi bu projenin eşsizliğini, sıcak ve başarılı olmasını sağlıyor.

Genellikle kum taşı ve kireç taşı kullanımına ağırlık veren yeni Akdeniz mimarlığı yerel malzemenin sık kullanım sonucu değerini kaybetmesi, kısaca sıklık riskine karşı bunu güncel tasarım anlayışı ile harmanlıyor. Sonuçta ise ortaya kendinden söz etmeye değer oldukça güzel hacimler ve görüntüler veren tasarımlar çıkıyor.

relatively warm and dry and easily accessible in winter even in occasional snow, breezy and cool in the summer. The strong slope of the land provided many challenges – to set the residence in harmony with the hill, harness the rising sea breezes, the views and the open skies, while keeping a flexible layout, all in an architecture that is one with the surrounding nature.

Horizontal planes of cross-cut travertine slabs, cool reflecting water ponds, and cantilevered canopies intersect the walls in dialogue with the slope, generating the living spaces of the house. Careful orientation and sun shading, fifth-façade planted roofs, crawling greenery and obsessive attention to proportion help the house to sink considerably into the hill and respect its ecology. Yet the choices and expressions of material reveal that these walls are very much man-made: a rational layering of horizontal joints overlaps the ashlar construction of the main sandstone walls, which act like horizontal incisions in the landscape.

A sweeping arched retainer wall holds back the hilltop, allowing a series of orthogonal local sandstone walls to spring out from the land. Cascading down the site, they direct the gaze and frame views of the blue sky, the lush pine forest, the snow-capped mountains, and the eternal horizon of the Mediterranean Sea. From the highest point of the hill, they read as archaeological traces of a timeless structure sunk in a field of indigenous flora.

İSİM/NAME: F House
MİMARLAR/ARCHITECTS: Nabil Gholam Architects
YER/LOCATION: Dahr El Sawan, Lübnan / Dahr El Sawan, Lebanon
TARİHİ/DATE: 2000
FAZ/CURRENT PHASE: Bitti / Completed
BİNA TİPİ/BUILDING TYPE: Müstakil Ev / Private residence
TAŞ/STONE: Akdeniz kumtaşı "Ramleh", çapraz kesim traverten, tortulu kireç taşı / Mediterranean sandstone "Ramleh", cross cut travertine, sedimentary limestone

TAŞ İŞÇİLİĞİ EVİN MİMARISİNE UYUM ŞEKİLDE KULLANILYOR.

STONE MASONRY IS COORDINATED WITH THE ARCHITECTURE OF THE HOUSE.

